

УДК 005.591.6:338.48(410)

О. Геча

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Туризм»

У. Ханас

*канд. філос. наук, доц.,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ

Теоретичні аспекти означеної проблематики досліджували такі українські вчені: Т. І. Козак, Е. В. Козловський, Г. О. Кучерява, Ю. В. Мігущенко, Д. І. Соловійов. Вони присвятили свої роботи вивченню проблем цієї тематики в контексті євроінтеграції України та реформ державного регулювання туристичної сфери. Досвід Сполученого Королівства є надзвичайно важливим для України, оскільки країна перебувала в складі ЄС та розпочала заново свій самостійний шлях розвитку галузей економіки (зокрема і туристичної). Проте недостатньо розкритою є тема втілення змін та впровадження інновацій на практиці та їхнього прикладного значення для розвитку туристичної індустрії Сполученого Королівства.

Понад 7% працездатного населення Сполученого Королівства (майже 1,7 мільйона осіб) працюють в індустрії туризму. Крім того, Сполучене Королівство є батьківщиною світового туризму (сучасного туризму як форми проведення вільного часу). Адже ще в 1840 р. Т. Кук із британського міста Мельбурну заснував перше в світі туристичне підприємство. Уже наступного року туристична фірма Кука організувала для п'ятисот членів «Товариства тверезих» туристичну подорож передмістями Лондону, а в 1844–1846 роках реалізувала перші туристичні екскурсії різними регіонами Королівства [4].

Сучасні умови існування туристичного ринку змушують його основних країн-лідерів (серед них і Сполучене Королівство)

упроваджувати нові підходи до розвитку власної туристичної індустрії. У водночас використання інновацій на практиці для ефективного розвитку туристичної індустрії Сполученого Королівства має проводитися у готельно–ресторанному секторі, сфері надання екскурсійних послуг та супроводі тощо.

Завдяки вдалому географічному розташуванню, потужній економіці та історичному минулому Сполученого Королівства його туристичний сектор стрімко розвивається, а показники туристичних прибуттів кожного року зростають. Станом на 2019 рік Сполучене Королівство посідає 6-те місце в рейтингу країн Європейського туристичного регіону [4].

Основними видами туристичної діяльності Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії є:

- пізнавальний туризм (більше поширений в англійських регіонах країни);
- діловий туризм (основним місцем діяльності є Лондон як світовий бізнес-центр);
- освітній (поширений на всій території країни більшою чи меншою мірою, передусім ідеться про світові університети – Оксфорд і Кембридж) [4].

У королівстві створено національне агентство, яке просуває національний бренд на ринку, та сформовано відповідні департаменти як при центральних, так і при місцевих органах влади [2].

Проте у зв'язку з виходом Сполученого Королівства з Європейського Союзу та поширенням коронавірусної інфекції перед його туристичним сектором виник потужний виклик – чи зможе він надалі утримувати передові позиції за несприятливих умов на ринку, де конкуренція щороку зростає?

Упровадження інновацій у туристичній галузі не тільки оптимізує процес туристичної діяльності, а й підвищує зацікавленість туристів, що є ключовим чинником розвитку туристичної галузі. Для відстоювання власних позицій на світовому туристичному ринку національне агентство Сполученого Королівства з розвитку туризму створило новий туристичний національний бренд та акцентувало увагу на інноваційному розвитку різноманітних туристичних напрямів, що на практиці означає втілення у життя низки туристичних проєктів, які через об'єктивні причини не були реалізовані.

Серед нововведень є:

- упровадження інновацій у сфері туристичного обслуговування;
- створення центрів для розвитку стартап-проектів;
- активізація інших менш популярних видів туристичної діяльності (оздоровчий, курортний, зелений туризм тощо);
- започаткування нових напрямів ведення екскурсійної діяльності (екскурсії містичними зонами, місцями зйомок світових кіношедеврів та літературних творів) [1].

Останній пункт нововведень у туристичній сфері Сполученого Королівства є найбільш актуальним сьогодні, адже в країні було подано і вперше реалізовано ідею організації екскурсій місцем зйомки. Згодом створювали уявний світ певної кінострічки і продавали знакові товари, що були пов'язані з кінострічкою.

Яскравим прикладом таких інновацій у туристичній сфері Сполученого Королівства є створення туристичних маршрутів світом Гаррі Поттера, що дало нову основу для розвитку кіноматографічного туризму в світі.

Аналогічними прикладами є успішна реалізація подібних проєктів у межах туристичних маршрутів за кінострічками: «Володар Перснів», «Титанік», «Пірати Карибського моря» тощо.

Особливої уваги потребує вивчення досвіду Сполученого Королівства у формуванні напрямів містичного туризму, зокрема містифікації певних місць для створення їхнього туристичного бренду, як це відбувалося з кам'яними стовпами Стоунхенджа та озером Лох-Несс [3]. Над цим завданням працювали органи державної влади в межах своїх компетенцій на всіх урядових рівнях. Саме налагоджена співпраця між державними органами різних рівнів, громадськістю і бізнесом дали змогу ефективно впроваджувати інновації у туристичну сферу Сполученого Королівства [4].

Отже, Сполучене Королівство є одним зі світових лідерів із створення та впровадження інновацій у туристичній сфері. Завдяки освітнім та технологічним центрам і співпраці між державними органами та бізнесом, Сполучене Королівство має змогу швидко застосувати теоретичні здобутки на практиці. Це також виявляється у лідерських позиціях Сполученого Королівства в різноманітних міжнародних туристичних рейтингах зростанні доходів від туристичної сфери. Для України важливим є вивчення досвіду щодо розв'язання проблем

туристичної сфери Сполученого Королівства, яке 2020 р. вийшло зі складу ЄС, проте туристична сфера країни залишилася інтегрованою в загальноєвропейську сферу послуг.

Ключові слова: Сполучене Королівство, туризм, інновації, стартап, нововведення.

Список використаних джерел

1. Козловский Е. В. Иностраный опыт регулирования международного туризма и его использование в Украине : учеб. пособие. – Москва, 2015. – С. 121–123.
2. Інституційне забезпечення розвитку сфери туризму в українсько–польському транскордонному регіоні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.lviv.ua/analytics/140.htm>. (дата звернення: 08.11.2020).
3. Брендинг як інструмент підвищення ефективності туристичної детонації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpdme/2011_2/osipchuk.pdf. (дата звернення: 09.11.2020).
4. About the Ministry / Ministry of Sport and Tourism [Electronic resource]. – Access mode: <http://msport.gov.pl/en/ministry> (date of application: 08.11.2020).